

Odůvodnění ke služebnímu předpisu nejvyššího státního tajemníka ze dne 30. prosince 2024, kariérní řád státní služby

OBEČNÁ ČÁST

Zhodnocení platného právního stavu

Základní právní úprava systému služebního označení státních zaměstnanců je obsažena v § 7 a 9 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů.

V § 9 zákon o státní službě stanoví služební označení představených a v § 7 služební označení státních zaměstnanců, kteří nejsou představenými.

V § 7 zákon o státní službě stanoví, jaké je základní služební označení státního zaměstnance, které mu přísluší bez dalšího (referent nebo rada), a dále upravuje možnost služebního orgánu přiznat státnímu zaměstnanci při splnění zákonem stanovených podmínek mimořádné služební označení (vyšší referent nebo vyšší rada a dále odborný rada, vrchní rada a odborný garant).

Zákon současně v § 7 odst. 6 obsahuje právní základ pro vydání tohoto služebního předpisu, kterým se sjednocuje přiznávání a odebrání služebního označení státních zaměstnanců pro celou státní službu (kariérní řád státní služby).

Odůvodnění hlavních principů navrhované úpravy

Dosavadní služební označení státních zaměstnanců se primárně odvíjelo od jejich dosaženého vzdělání, resp. od platové třídy, do níž bylo zařazeno služební místo, na němž státní zaměstnanec vykonával službu. Každé služební místo je klasifikováno platovou třídou, která byla v příloze č. 1 k zákonu o státní službě charakterizována stanoveným vzděláním a popisem vykonávaných činností. Příloha č. 1 současně uváděla, jaké konkrétní služební označení přináležejí dané platové třídě.

Novela zákona o státní službě přináší nový systém služebního označení státních zaměstnanců s výjimkou představených, který není odvozen primárně pouze od dosaženého vzdělání a od platové třídy, do níž je zařazeno služební místo, na němž státní zaměstnanec vykonává službu, ale je odvozen i od náročnosti vykonávaných činností a od toho, na jaké úrovni státní zaměstnanec tyto činnosti vykonává.

Pro zachování transparentnosti je přiznání mimořádného služebního označení odvozeno také od výsledků služebního hodnocení, z něhož by mělo být patrné, proč k přiznání mimořádného služebního označení dochází.

V této souvislosti je rovněž třeba upozornit, že se zřetelem k tzv. Gaussově křivce, prostřednictvím které lze popsat i pravděpodobnostní rozdělení pracovních kolektivů podle výkonnosti jednotlivých jejich pracovníků, není pravděpodobné (obdobně jako v případě výsledků služebního hodnocení), aby všichni státní zaměstnanci zařazení v tomtéž služebním úřadu vykonávali státní službu na totožné úrovni a v totožné kvalitě. Skutečnost,

že v daném služebním úřadu bylo nepřiměřeně vysokému počtu státních zaměstnanců přiznáno služební označení odborný rada, vrchní rada a odborný garant, by proto mohla poukazovat na to, že došlo minimálně k systémovému pochybení ve způsobu přiznávání mimořádných služebních označení. Z uvedeného důvodu se doporučuje, aby služební orgán v daném služebním úřadu pečlivě zvažoval každý případ přiznání mimořádného služebního označení, a to i s ohledem na zásadu spravedlnosti a nestrannosti (objektivity).

Nově přísluší každému státnímu zaměstnanci základní služební označení a při splnění stanovených podmínek mimořádné služební označení, které umožňuje ocenit kvalitativně i kvantitativně vyšší výkon služby konkrétního státního zaměstnance a zvýšit mu služební status. Identifikace státních zaměstnanců, jejichž výkon služby je kvalitativně či kvantitativně vyšší než výkon ostatních státních zaměstnanců, je pro státní službu podstatná při cílení specifického vzdělávání, plánování kapacit a organizačních reforem či cíleném talent managementu.

Nový systém služebního označení nabídne aktivním a nadstandardně kvalitním státním zaměstnancům příležitost k profesnímu rozvoji a seberealizaci, což napomůže zvýšení motivace státních zaměstnanců. Kariérní řád přináší jasnější pravidla a perspektivu pro státní zaměstnance, a jako takový je i důležitým nástrojem pro řízení jejich kariérního růstu. Nový systém služebního označení zvýší prestiž zejména těch státních zaměstnanců, kterým se podaří získat mimořádné služební označení.

Hlavním důvodem přijetí nové úpravy je zvýšení profesionalizace a efektivity státní služby. Nový systém služebního označení povede k zatraktivnění státní služby a v konečném důsledku přispěje též ke zlepšování kvality státní služby. Transparentně vymezené podmínky pro přiznání jednotlivých druhů služebního označení současně činí výkon státní služby srozumitelnější. Stanovením jednoznačných kritérií, podle kterých je státním zaměstnancům přiznáváno služební označení, přispívá kariérní řád ke zvýšení kontinuity a stability ve služebních úřadech a též k efektivnějšímu plánování nástupnictví a transparentnějšímu řízení lidských zdrojů.

Kariérní řád státní služby v konečném důsledku přispívá také k lepšímu vnímání náročnosti státní služby i skupiny státních zaměstnanců ze strany veřejnosti.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K úvodní větě

Úvodní věta uvádí příslušné ustanovení zákona o státní službě, z něhož úprava obsažená ve služebním předpise vychází.

K čl. 1

Článek 1 vymezuje základní účel a předmět úpravy služebního předpisu.

Předmětem úpravy služebního předpisu je konkretizace jednotlivých druhů služebního označení, která představují základní stavební kámen kariérního řádu státní služby, a stanovení bližších pravidel pro přiznání a odebrání mimořádného služebního označení.

Toto ustanovení rovněž, s ohledem na právní úpravu obsaženou v § 9 zákona o státní službě, stanoví osobní působnost kariérního řádu státní služby, jenž se vztahuje výhradně na státní zaměstnance, kteří nejsou představenými (a to včetně trvalých zástupců určených podle § 9a zákona o státní službě, neboť ti se za představené pouze považují), a nepoužije se ani na zaměstnance v pracovním poměru, byť jsou zařazeni na služebních místech (§ 178 zákona o státní službě).

Kariérní řád státní služby rozlišuje základní a mimořádné služební označení.

Základní služební označení

Státnímu zaměstnanci zařazenému do 6. až 9. platové třídy přísluší základní služební označení referent a státnímu zaměstnanci zařazenému v 10. až 16. platové třídě přísluší základní služební označení rada.

Mimořádné služební označení

Služební orgán může státnímu zaměstnanci zařazenému do 6. až 9. platové třídy přiznat mimořádné služební označení vyšší referent a státnímu zaměstnanci zařazenému v 10. až 16. platové třídě může přiznat mimořádné služební označení vyšší rada, odborný rada, vrchní rada nebo odborný garant.

U státních zaměstnanců zařazených v ministerstvu se ke služebnímu označení rada, vyšší rada, odborný rada, vrchní rada nebo odborný garant připojuje přívlastek ministerský – služební označení těchto státních zaměstnanců v ministerstvu tedy jsou ministerský rada, vyšší ministerský rada, odborný ministerský rada, vrchní ministerský rada a odborný ministerský garant. U státních zaměstnanců zařazených v Úřadu vlády se ke služebnímu označení rada, vyšší rada, odborný rada, vrchní rada nebo odborný garant připojuje přívlastek vládní – služební označení státních zaměstnanců v Úřadu vlády tedy jsou vládní rada, vyšší vládní rada, odborný vládní rada, vrchní vládní rada a odborný vládní garant.

Koncepce přiznání mimořádného služebního označení předpokládá, že splnění podmínek je prokázáno faktickým stavem (viz formulace „plní-li“ a „koordinuje-li“), tedy tím, že státní zaměstnanec skutečně příslušně vymezené činnosti zpravidla vykonává či příslušně vymezené úkoly zpravidla plní. Koncept mimořádného služebního označení tedy není zamýšlen jako trvalé služební označení za historickou zásluhu, ale jako reflexe současného výkonu služby.

Vymezení jednotlivých druhů mimořádného služebního označení uvedené v tomto služebním předpisu proto představuje podmínky, které musí státní zaměstnanec splňovat nejen pro přiznání mimořádného služebního označení, ale také po celou dobu, po kterou je mu takové služební označení přiznáno. Pokud by některou z podmínek přiznaného mimořádného služebního hodnocení státní zaměstnanec přestal splňovat, jedná se o důvod pro jeho odebrání (čl. 8).

Na vymezení jednotlivých druhů mimořádného služebního označení bude sekce pro státní službu navazovat kompetenčními rámci jednotlivých pozic v rámci operativní úrovně.

K čl. 2

Toto ustanovení blíže rozvádí vymezení mimořádného služebního označení vyšší referent uvedený v zákonu o státní službě.

Z povahy věci je zřejmé, že služební označení vyšší referent bude možné přiznat státním zaměstnancům, kteří plní služební úkoly, případně vykonávají požadované činnosti, nad rámec nároků na ně kladených. Jedná se o služební označení, které by mělo být dosažitelné pro státní zaměstnance, kteří, kromě toho, že pečlivě, svědomitě, odpovědně a spolehlivě plní zpravidla i náročnější služební úkoly a při tom vykazují nadstandardní znalosti a dovednosti, dbají také na svůj trvalý odborný a osobní rozvoj, aktivně se zajímají o pracovní problematiku, projevují iniciativu a zaujetí svou činností, plní povinnosti státního zaměstnance stanovené jim právními předpisy, které se vztahují k výkonu služby, služebními předpisy (včetně pravidel etiky) a příkazy k výkonu služby, a dodržují také služební slib.

K čl. 3

Toto ustanovení blíže rozvádí vymezení mimořádného služebního označení vyšší rada uvedený v zákonu o státní službě.

Z povahy věci je zřejmé, že služební označení vyšší rada bude možné přiznat státním zaměstnancům, kteří plní služební úkoly, případně vykonávají požadované činnosti, nad rámec nároků na ně kladených. Jedná se o služební označení, které by mělo být dosažitelné pro státní zaměstnance, kteří, kromě toho, že pečlivě, svědomitě, odpovědně a spolehlivě plní zpravidla i náročnější služební úkoly a při tom vykazují nadstandardní znalosti a dovednosti, dbají také na svůj trvalý odborný a osobní rozvoj, aktivně se zajímají o pracovní problematiku, projevují iniciativu a zaujetí svou činností, plní povinnosti státního zaměstnance stanovené jim právními předpisy, které se vztahují k výkonu služby, služebními předpisy (včetně pravidel etiky) a příkazy k výkonu služby, a dodržují také služební slib.

K čl. 4

Toto ustanovení blíže rozvádí vymezení mimořádného služebního označení odborný rada uvedený v zákonu o státní službě.

Z povahy věci je zřejmé, že tohoto služebního označení by měli dosahovat státní zaměstnanci, jejichž odborné znalosti v určité oblasti nebo jejich specifické dovednosti jsou pro služební úřad stěžejí postradatelné – tedy státní zaměstnanci, kteří vykazují rozsáhlé teoretické i praktické znalosti a bohaté zkušenosti, svými odbornými znalostmi nebo kognitivními dovednostmi, mezi něž patří např. analytické myšlení, koncepční myšlení, kreativní myšlení aj., významně převyšují ostatní státní zaměstnance zařazené v témže

služebním úřadu, resp. ty, kteří v něm vykonávají službu v témže oboru služby. Tito státní zaměstnanci také ve vyšší než obvyklé míře dbají na svůj odborný a osobní rozvoj, aktivně se zajímají o pracovní problematiku, projevují iniciativu a zaujetí svou činností. Často se může jednat o státní zaměstnance, kteří před změnou příslušné právní úpravy byli označeni za vynikající všeobecně uznávané odborníky, případně státní zaměstnance zařazené na tzv. klíčovém služebním místě, není to však podmínkou.

K čl. 5

Toto ustanovení blíže rozvádí vymezení mimořádného služebního označení vrchní rada uvedeného v zákonu o státní službě.

Z povahy věci je zřejmé, že tohoto služebního označení by měli dosahovat státní zaměstnanci, kteří, mimo to, že jsou schopni kvalitně plnit nejnáročnější služební úkoly (s ohledem na předchozí výkon služby takových státních zaměstnanců se má tato skutečnost prokázanou), zároveň dlouhodobě úspěšně koordinují nejnáročnější činnosti, jejichž výkon se na jejich služebním místě požaduje. V rámci této činnosti spolupracují s ostatními zaměstnanci a útvary nebo i úřady. Například se bude jednat o státní zaměstnance zajišťující metodickou podporu či koordinující projektové mini týmy. V rámci této činnosti takoví státní zaměstnanci sestavují a následně realizují účinné harmonogramy činností, udržují komunikaci a informovanost všech zainteresovaných osob, identifikují a odstraňují překážky bránící splnění úkolů. Jistě se v některých případech může jednat o aspiranty na pozice představených, v každém případě by však služební označení vrchní rada mělo být přiznáváno státním zaměstnancům, kteří svými interpersonálními a organizačními dovednostmi, mezi něž obecně patří např. komunikace, schopnost spolupráce a řízení, plánování a organizace plnění úkolů aj., významně převyšují ostatní státní zaměstnance zařazené v témže služebním úřadu. Tito státní zaměstnanci také ve vyšší než obvyklé míře dbají na svůj odborný a osobní rozvoj, aktivně se zajímají o pracovní problematiku, projevují iniciativu a zaujetí svou činností. Často se může jednat o státní zaměstnance zařazené na tzv. klíčovém služebním místě nebo o trvalé zástupce představených určené postupem podle § 9a zákona o státní službě, není to však podmínkou.

K čl. 6

Toto ustanovení blíže rozvádí vymezení mimořádného služebního označení odborný garant uvedeného v zákonu o státní službě.

Z povahy věci je zřejmé, že přiznání mimořádného služebního označení odborný garant by mělo předcházet mimořádné služební označení dotčeného státního zaměstnance odborný rada nebo vrchní rada. Nelze ale vyloučit ani případy, kdy státní zaměstnanec vykonává službu v takové kvalitě, že by mu jedno z těchto služebních označení mohlo být přiznáno, aniž by k tomu ovšem skutečně před přiznáním mimořádného služebního označení odborný garant došlo (např. v případě státního zaměstnance, který před přijetím do služebního poměru dlouhodobě působil a osvědčil se na služebním místě v pracovním poměru podle

§ 178 zákona o státní službě). Často se může jednat o státní zaměstnance, kteří před změnou příslušné právní úpravy byli označeni za vynikající všeobecně uznávané odborníky, nebo o trvalé zástupce představených určené postupem podle § 9a zákona o státní službě, případně o státní zaměstnance zařazené na tzv. klíčovém služebním místě, není to však podmínkou.

Vždy se však musí jednat o státního zaměstnance, který se podílí na vzdělávání státních zaměstnanců podle zákona o státní službě. Konkrétní forma není explicitně upravena; obvykle se bude jednat o státní zaměstnance, kteří mj. lektorsky zajišťují vzdělávací aktivity pro potřeby státní služby, a to nikoli vně státní služby (tj. pouze v rámci služebních úřadů, včetně jim podřízených organizačních složek státu či jimi zřízených příspěvkových organizací, ne však pro externí podnikatelské subjekty), podílejí se v podstatné míře na přípravě studijních materiálů, připravují e-learning, aktivně vystupují v audiovizuálních vzdělávacích materiálech apod. Zároveň nezáleží, zda se státní zaměstnanec takto podílí na vstupním vzdělávání, průběžném vzdělávání, vzdělávání představených nebo jazykovém vzdělávání. Obecně se tedy bude jednat o státní zaměstnance, jež jsou mj. pro koncepci a realizaci vzdělávání ve státní službě obtížně postradatelní.

K čl. 7

Postup přiznání mimořádného služebního označení

Služební orgán přiznává státnímu zaměstnanci mimořádné služební označení na návrh bezprostředně nadřízeného představeného, splňuje-li státní zaměstnanec podmínky pro služební označení uvedené v tomto služebním předpisu, a to vždy na stanovenou dobu (články 2 až 6). To platí rovněž v případě návrhu na přiznání jiného z uvedených mimořádných služebních označení, než kterým již dotčený státní zaměstnanec disponuje.

Spolu s vydáním služebního předpisu bude k možnému využití zveřejněn vzor návrhu na přiznání mimořádného služebního označení a rovněž vzor vyrozumění o přiznání služebního označení. Lze též doporučit, aby služební orgán stanovil pravidla a postup přiznávání mimořádného služebního označení zohledňující konkrétní podmínky ve služebním úřadu.

Podnět k přiznání mimořádného služebního označení může iniciovat i samotný státní zaměstnanec nebo služební orgán, který je oprávněn přiznávat a odebírat služební označení přímo ze zákona. Státní zaměstnanec i služební orgán svůj podnět směřují vůči bezprostředně nadřízenému představenému, jemuž se ponechává na zvážení, zda podnětu vyhoví a předloží návrh na přiznání mimořádného služebního označení služebnímu orgánu. Pokud tak neučiní, je povinen o tom státního zaměstnance nebo služební orgán vyrozumět, a to včetně důvodu tohoto svého závěru.

Ačkoliv se v případě podnětu státního zaměstnance na přiznání mimořádného služebního označení nejedná o podnět ve smyslu § 42 správního řádu, služební orgán v případě, že bezprostředně nadřízený představený na podnět státního zaměstnance podal služebnímu orgánu návrh na přiznání mimořádného služebního označení, ale služební orgán návrhu nevyhověl, o takové skutečnosti státního zaměstnance písemně vyrozumí.

Státní zaměstnanec je oprávněn jak proti vyrozumění bezprostředně nadřízeného představeného, tak služebního orgánu, podat stížnost podle § 157 zákona o státní službě.

Obecně platí, že pokud je bezprostředně nadřízeným představeným dotčeného státního zaměstnance vedoucí oddělení, musí se k jeho návrhu vyjádřit i jeho bezprostředně nadřízený představený (typicky ředitel odboru). Pokud by se jednalo o vedoucího samostatného oddělení v přímé řídicí působnosti služebního orgánu, není třeba jej žádat o vyjádření, neboť o návrhu přímo rozhodne.

Vzhledem k tomu, že služební orgán rozhoduje o přiznání mimořádného služebního označení samostatně (zákonem o státní službě není upravena participace představených v podobě projednání či součinnosti), není návrh bezprostředně nadřízeného představeného (příp. vyjádření bezprostředně nadřízeného představeného vedoucího oddělení) na přiznání mimořádného služebního označení pro konečné rozhodnutí služebního orgánu závazný.

Jestliže se v době, kdy bylo státnímu zaměstnanci přiznáno mimořádné služební označení odborný rada, vrchní rada nebo odborný garant, přizná dotčenému státnímu zaměstnanci jiné z uvedených mimořádných služebních označení, není třeba provádět nové služební hodnocení a je možno vyjít z výsledku původního služebního hodnocení.

Pokud by služební orgán přiznával totožné nebo jiné z mimořádných služebních označení odborný rada, vrchní rada nebo odborný garant, které již v minulosti bylo státnímu zaměstnanci přiznáno, ale následně mu bylo odebráno či s ohledem na změnu služebního zařazení mu nemohlo být ponecháno, musí postupovat stejně jako v případě mimořádného služebního označení přiznaného poprvé, tj. včetně vypracování nového služebního hodnocení státního zaměstnance.

Služební hodnocení státního zaměstnance je třeba provést vždy, pokud se jedná o přiznání mimořádného služebního označení vyšší referent v době, kdy státnímu zaměstnanci přísluší služební označení referent, a dále, pokud se jedná o přiznání mimořádného služebního označení vyšší rada, odborný rada, vrchní rada nebo odborný garant v době, kdy je státnímu zaměstnanci přiznáno nebo přísluší služební označení vyšší rada nebo rada. V takovém případě platí podmínky pro provedení služebního hodnocení specifikované v člancích 2 až 5, resp. 6, pro jednotlivé druhy mimořádného služebního označení. Státnímu zaměstnanci může být přitom přiznáno služební označení odborný rada, vrchní rada nebo odborný garant, i když mu bezprostředně předtím příslušelo základní služební označení rada; nemusí mu tedy předcházet přiznání mimořádného služebního označení vyšší rada.

Na přiznání mimořádného služebního označení není nárok. Služební orgán však při přiznání mimořádného služebního označení vždy dbá na to, aby ve shodných případech postupoval stejně a v přiznávání mimořádného služebního označení státním zaměstnancům nevznikaly nedůvodné rozdíly.

Služební orgán o přiznání mimořádného služebního označení nerozhoduje v řízení ve věcech služby [viz § 159 odst. 2 písm. u) zákona o státní službě], tj. nevydává ve věci rozhodnutí podle § 67 správního řádu, ale státního zaměstnance o něm písemně vyrozumí. Vyrozumění je úkonem podle části čtvrté správního řádu, a jako takové musí být řádně

odůvodněno. Služební orgán musí být současně připraven odůvodnění doložit patřičnými podklady.

Spolu s vydáním služebního předpisu bude k možnému využití zveřejněn vzor vyrozumění státního zaměstnance. Služební orgán informuje bezprostředně nadřízeného představeného o tom, zda jeho návrhu na přiznání mimořádného služebního označení vyhověl či nevyhověl, a to navrácením návrhu s odpovídajícím vyjádřením, případně jiným způsobem ve služebním úřadu obvyklým.

Státní zaměstnanec může proti závěru služebního orgánu brojit formou stížnosti podle § 157 zákona o státní službě.

O přiznání mimořádného služebního označení a jeho důvodech služební orgán učiní záznam do osobního spisu státního zaměstnance a do informačního systému o státní službě. Dostačující je, pokud je v osobním spise namísto záznamu podle předchozí věty zařazen stejnopis vyrozumění o přiznání služebního označení předaný státnímu zaměstnanci.

K čl. 8

Postup odebrání mimořádného služebního označení

Při odebrání mimořádného služebního označení služební orgán přihlédne k písemným výtkám a písemným napomenutím, které byly státnímu zaměstnanci uloženy. Z podmínek pro přiznání všech druhů mimořádného služebního označení vyplývá, že žádné mimořádné služební označení nemůže být státnímu zaměstnanci přiznáno, resp. státní zaměstnanec jím nemůže disponovat, pokud mu byla uložena druhá písemná výtka nebo písemné napomenutí a tyto jsou založeny v jeho osobním spisu. K písemným výtkám a písemným napomenutím lze tudíž přihlídnout pouze do doby, dokud nebyly vyřazeny z osobního spisu státního zaměstnance. Založení první písemné výtky do osobního spisu (a stejně tak založení druhé písemné výtky až po vyřazení první písemné výtky z osobního spisu) tak samo o sobě nemá za následek odebrání mimořádného služebního označení.

Podmínkou odebrání mimořádného služebního označení je provedení předchozího služebního hodnocení; uvedené neplatí, pokud důvodem odebrání je založení druhé písemné výtky nebo písemného napomenutí do osobního spisu státního zaměstnance nebo pokud současně s odebráním služebního označení odborný rada, vrchní rada nebo odborný garant je dotčenému státnímu zaměstnanci přiznáno jiné ze uvedených služebních označení nebo služební označení vyšší rada, a dále v případech uvedených v čl. 9.

Základní služební označení služební orgán nepřiznává postupem uvedeným v tomto služebním předpisu, pouze jej uvede v příslušném rozhodnutí (o přijetí do služebního poměru nebo o převedení či zařazení na služební místo). Pokud nárok na základní služební označení vznikne státnímu zaměstnanci v průběhu trvání jeho služebního poměru, aniž by byl spojen se změnou služebního poměru, a tedy vydáním odpovídajícího rozhodnutí (tj. typicky v případě odebrání mimořádného služebního označení pro neplnění podmínek), služební orgán o změně služebního označení státního zaměstnance na základní služební

označení pouze písemně vyrozumí. O uvedené skutečnosti učiní služební orgán záznam do osobního spisu státního zaměstnance a do Informačního systému o státní službě. Dostačující je, pokud je v osobním spise namísto záznamu podle předchozí věty zařazen stejnopis vyrozumění o přiznání služebního označení předaný státnímu zaměstnanci.

Spolu s vydáním služebního předpisu bude k možnému využití zveřejněn vzor návrhu na odebrání mimořádného služebního označení a rovněž vzor vyrozumění o odebrání mimořádného služebního označení. Vyrozumění je úkonem podle části čtvrté správního řádu. Státní zaměstnanec se může proti odebrání mimořádného služebního označení bránit formou stížnosti podle § 157 zákona o státní službě.

Lze též doporučit, aby služební orgán stanovil pravidla a postup odebrání mimořádného služebního označení zohledňující konkrétní podmínky ve služebním úřadu.

Pro případ, že k odebrání mimořádného služebního označení došlo nedůvodně (např. v důsledku písemného napomenutí uloženého státnímu zaměstnanci, které bylo následně zrušeno), služební orgán postupem podle části čtvrté správního řádu vyrozumění o odebrání mimořádného služebního označení zruší; dotčenému státnímu zaměstnanci tak nadále přísluší původní mimořádné služební označení.

K čl. 9

Podstatná změna vykonávaných činností

Dojde-li k podstatné změně činností, které státní zaměstnanec vykonává, zejména pokud byl převeden nebo zařazen na jiné služební místo v jiném nebo i v domovském služebním úřadu (a to též pro případ, že se nejedná o služební místo s jiným nebo novým oborem/obory služby) nebo mu byl na stávajícím služebním místě stanoven další obor služby, může mu přesto služební orgán již přiznané mimořádné služební označení ponechat nebo mu přiznat jiné mimořádné služební označení, vždy však při splnění podmínek stanovených tímto služebním předpisem (pokud by se jednalo o přiznání mimořádného služebního označení odborný rada, vrchní rada nebo odborný garant státnímu zaměstnanci, kterému bylo předtím přiznáno služební označení vyšší rada, je tedy třeba provést služební hodnocení). Takový státní zaměstnanec však nemusí mít vykonanou zvláštní část úřednické zkoušky ze všech oborů služby, v nichž má nově vykonávat službu.

Služební orgán je též oprávněn dříve přiznané mimořádné služební označení státnímu zaměstnanci v souvislosti s podstatnou změnou vykonávaných činností odebrat; služební hodnocení přitom není třeba provádět, a to jak za situace, kdy dotčenému státnímu zaměstnanci bude po odebrání dosavadního mimořádného služebního označení příslušet základní služební označení, tak i v případech podle čl. 8 odst. 2 písm. b) služebního předpisu (v takovém případě také nemusí být splněna podmínka vykonané zvláštní části úřednické zkoušky ze všech oborů služby, v nichž bude státní zaměstnanec nově vykonávat službu).

Pokud dojde ke změně vykonávaných činností, která není podstatná, přiznané mimořádné služební označení státního zaměstnance zůstává zachováno beze změny. Jedná se typicky

o situace, kdy v rámci oboru služby, v němž státní zaměstnanec koná službu, dojde prostřednictvím charakteristiky služebního místa k doplnění další vykonávané činnosti. Za podstatnou změnu vykonávaných činností se nepovažuje ani pouhé odebrání jednoho z vícero oborů služby, v nichž státní zaměstnanec koná službu.

Pokud dotčený státní zaměstnanec úřednickou zkoušku ani opakovaně úspěšně nesloží, platí, že dnem následujícím po neúspěšném opakování úřednické zkoušky (poslední z úřednických zkoušek) nesplňuje jednu z podmínek pro přiznání mimořádného služebního označení, a uplatní se tak postup podle článku 8, tj. služební orgán mu mimořádné služební označení odebere; není přitom třeba provádět služební hodnocení.

Mimořádné služební označení může být samozřejmě státnímu zaměstnanci v průběhu doby stanovené pro vykonání úřednické zkoušky odebráno postupem podle čl. 7 (tj. z jiných důvodů než pro neplnění předpokladu mít složenou úřednickou zkoušku ze všech oborů služby).

V případě, že státnímu zaměstnanci zařazenému v 6. až 9. platové třídě přísluší základní služební označení referent, a takový státní zaměstnanec začne vykonávat službu na služebním místě v 10. až 16. platové třídě, přísluší mu základní služební označení rada (a naopak).

Obdobně platí, že pokud státní zaměstnanec zařazený v 6. až 9. platové třídě, kterému bylo přiznáno mimořádné služební označení vyšší referent, začne vykonávat službu na služebním místě v 10. až 16. platové třídě, přísluší mu mimořádné služební označení vyšší rada. V případě, kdy státní zaměstnanec zařazený v 10. až 16. platové třídě, kterému bylo přiznáno služební označení vyšší rada, odborný rada, vrchní rada nebo odborný garant, začne vykonávat službu na služebním místě v 6. až 9. platové třídě, přísluší mu mimořádné služební označení vyšší referent. Pokud je státní zaměstnanec, který byl dosud jmenován na služebním místě představeného, zařazen nebo převeden na služební místo v 6. až 9. platové třídě, přísluší mu služební označení vyšší referent. Pokud je státní zaměstnanec, který byl dosud jmenován na služebním místě představeného, zařazen nebo převeden na služební místo v 10. až 16. platové třídě, přísluší mu služební označení vyšší rada.

K čl. 10

Předmětné ustanovení předestírá demonstrativním výčtem možné způsoby podpory kariérního rozvoje státních zaměstnanců. Je na rozhodnutí služebního orgánu, které prostředky pro podporu kariérního rozvoje státních zaměstnanců, i s ohledem na konkrétní podmínky služebního úřadu, vyhodnotí jako nejvhodnější. Úkolem služebních orgánů je především vytvořit v podmínkách daného služebního úřadu vhodné prostředí a motivační nástroje, které povedou k vyšší angažovanosti státních zaměstnanců při získávání a následném udržení mimořádného služebního označení.

K čl. 11

Služební označení dosavadních státních zaměstnanců

Služební označení dosavadních státních zaměstnanců, tj. těch, kteří byli přijati do služebního poměru před 1. lednem 2025 (bez ohledu na to, kdy nastoupí do služby), se odvíjí od toho, zda již byli služebně hodnoceni, resp. od výsledku jejich posledního služebního hodnocení provedeného před uvedeným datem (není tedy potřeba pro tyto účely provádět nové služební hodnocení).

Pokud státní zaměstnanec nebyl dosud služebně hodnocen (tj. neproběhlo ani první – povinné – služební hodnocení), přísluší mu základní služební označení. Totéž platí v případě státních zaměstnanců, kteří v rámci posledního služebního hodnocení dosáhli nedostačujících, dostačujících nebo dobrých výsledků, a v případě státních zaměstnanců, kteří dosud nevykonali úspěšně úřednickou zkoušku, obecnou i zvláštní část ze všech oborů služby vykonávaných na daném služebním místě.

Státnímu zaměstnanci, který v rámci posledního služebního hodnocení dosáhl velmi dobrých nebo vynikajících výsledků, přísluší služební označení vyšší rada nebo vyšší referent.

Státnímu zaměstnanci, který je zařazen v 10. až 16. platové třídě a v rámci posledního služebního hodnocení dosáhl vynikajících výsledků, může služební orgán přiznat mimořádné služební označení odborný rada, vrchní rada nebo odborný garant, pokud takový státní zaměstnanec splňuje ostatní podmínky stanovené tímto služebním předpisem (tj. s výjimkou služebního hodnocení provedeného za období minimálně 6 měsíců). Konkrétní podmínky pro tento nadstandardní postup by měl služební orgán předem stanovit (více vizte odůvodnění k článku 7). Požadavky stanovené v popisu jednotlivých druhů mimořádného služebního označení tímto služebním předpisem jsou však minimálním standardem, který je vždy třeba dodržet. Uvedený postup je možno použít v době 6 měsíců od účinnosti služebního předpisu, tj. mimořádné služební označení lze takto státnímu zaměstnanci přiznat pouze do 30. června 2025.

Pokud má státní zaměstnanec v osobním spisu založeno rozhodnutí o uložení kárného opatření, nemůže mu až do zahlazení kárného opatření, resp. vyřazení rozhodnutí z osobního spisu, příslušet služební označení vyšší referent nebo vyšší rada podle přechodných ustanovení služebního předpisu, ani mu podle nich nelze přiznat služební označení odborný rada, vrchní rada nebo odborný garant. Do zahlazení kárného opatření, resp. vyřazení rozhodnutí z osobního spisu, nelze státnímu zaměstnanci po uplynutí 6 měsíců pro postup podle přechodných ustanovení použít standardní postup přiznávání některého z mimořádných služebních označení.

Služební označení státních zaměstnanců přijatých do služebního poměru ke dni 1. ledna 2025 a později (bez ohledu na to, kdy nastoupí do služby) se v plném rozsahu řídí novou právní úpravou, resp. tímto služebním předpisem.

Vždy je též třeba zohlednit modifikaci služebního označení stanovenou pro ministerstva a Úřad vlády v § 7 odst. 4 zákona o státní službě.

O přiznání služebního označení podle čl. 11 odst. 1 služební orgán učiní záznam do informačního systému o státní službě. Záznam do osobního spisu státního zaměstnance v tomto případě není třeba provádět.

Doporučuje se, aby služební orgán státní zaměstnance o tom, jaké jim dnem 1. ledna 2025 přísluší služební označení, s dostatečným předstihem informoval; oznámení lze provést i hromadně, a to způsobem ve služebním úřadu obvyklým pro zasílání obdobného typu informací (intranet, elektronická pošta).

O přiznání mimořádného služebního označení podle odst. 2 služební orgán provede záznamy a informuje příslušného státního zaměstnance postupem v něm uvedeným, tj. totožně jako v případě přiznání mimořádného služebního označení podle čl. 7 odst. 4).

Státní zaměstnanec v době, kdy není zařazen nebo jmenován na služební místo, nebo je ve službě nepřítomen, tj. typicky v situaci, kdy je například zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů, zproštěn výkonu služby nebo čerpá mateřskou či rodičovskou dovolenou, užívá služební označení, které mu naposledy příslušelo nebo bylo přiznáno. Bylo-li dotčenému státnímu zaměstnanci přiznáno mimořádné služební označení, užívá jej, dokud nepřestal splňovat podmínky pro jeho přiznání. Splnění podmínek, které se vážou k faktickému výkonu služby, se však v této době neposuzuje, protože státní zaměstnanec službu nekoná. V praxi tak bude důvodem pro odebrání přiznaného mimořádného služebního označení uložení písemného napomenutí či druhé písemné výtky nebo provedení služebního hodnocení s horším než požadovaným výsledkem pro konkrétní mimořádné služební označení.

Státní zaměstnankyně mohou při neformálním užívání (např. interní komunikace uvnitř úřadu) i při veřejném užívání [viz § 77 odst. 1 písm. q) a § 79 odst. 2 písm. c) zákona o státní službě] služebního označení, které jim přísluší nebo jim bylo přiznáno, využívat i jeho podobu ve tvaru odpovídajícím ženskému rodu (tj. s použitím slov „referentka“, „radová“ nebo „garantka“).

K čl. 12

Stanoví se, že tento služební předpis nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2025, tedy totožně jako nabývá účinnosti novela zákona o státní službě, která zavádí institut kariérního řádu.